

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Салтикова Геннадія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 376 Цивільного кодексу України

Київ
4 березня 2026 року
№ 51-1(I)/2026

Справа № 3-22/2026(49/26)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Філюка Петра Тодосьовича – головуєчого,
Кичуна Віктора Івановича – доповідача,
Олійник Алли Сергіївни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Салтикова Геннадія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 376 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Кичуна В.І. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Салтиков Г.І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8, частинам першій, четвертій, сьомій статті 41, частині першій статті 58 Конституції України

(конституційність) частину першу статті 376 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з частиною першою статті 376 Кодексу житловий будинок, будівля, споруда, інше нерухоме майно вважаються самочинним будівництвом, якщо вони збудовані або будуються на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, або без відповідного документа, який дає право виконувати будівельні роботи, чи належно затвердженого проєкту, або з істотними порушеннями будівельних норм і правил.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що „оспорювана норма закону є неконституційною в аспекті її змісту та способу дії“, а її застосування «у такий спосіб, як це зроблено в остаточному рішенні Верховного Суду від 04.04.2024, створює прецедент „прихованої ретроактивності“».

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

Аналіз конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів свідчить про те, що Салтиков Г.І., обґрунтовуючи невідповідність оспорюваних

приписів Кодексу, фактично висловив незгоду із судовими рішеннями, ухваленими в його справі, що не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу.

Отже, конституційна скарга Салтикова Г.І. не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої статті 77); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів випливає, що остаточним судовим рішенням у справі Салтикова Г.І. є постанова Верховного Суду від 4 квітня 2024 року, яка набрала законної сили з моменту її ухвалення, є остаточною й не підлягає оскарженню.

Салтиков Г.І. мав реалізувати право на подання конституційної скарги до 5 липня 2024 року, проте звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою 22 січня 2026 року.

Тобто конституційну скаргу подано поза межами вимог, передбачених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Водночас суб'єкт права на конституційну скаргу просить поновити пропущений строк подання конституційної скарги з огляду на те, що пропустив цей строк через сукупність „об'єктивних та непереборних обставин“, зокрема через те, що він є особою з інвалідністю III групи, а також з огляду на обмеження, спричинені умовами правового режиму воєнного стану та тривалими вимкненнями електроенергії у місті Київ.

Суб'єкт права на конституційну скаргу також порушує питання про розгляд його конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу.

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України висноує, що наведені Салтиковим Г.І. обставини не є підставою для поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги, та вважає, що немає підстав для визнання розгляду цієї конституційної скарги необхідним із мотивів суспільного інтересу у розумінні частини другої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Салтикова Геннадія Івановича щодо відповідності

Конституції України (конституційності) частини першої статті 376 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**